



JEDNIČKA

...nejstarší a přece mladá

Vážení a milí kolegové a kolegyně, přátelé,

Aktuální Jednička je zaměřena na problematiku vědy na naší fakultě. Kvalita vědecké práce a její produktivita od roku 2007 nás trvale řadí mezi „Top-ten“ vědecko-výzkumných institucí ČR a na první místo mezi ostatními lékařskými fakultami v republice.



To je samo sebou dobrá zpráva. Primárně samozřejmě pro sám fakt našeho přínosu k rozvoji poznání, které je hybnou silou medicínského pokroku. Zároveň ovšem musíme vnímat a kultivovat i kontext vědecké práce s dalšími činnostmi, které jsou substrátem fakulty, ale i její administrativní rámec. A v neposlední řadě je třeba vnímat i - možná poněkud nepoetický - fakt, že „věda“ tvoří téměř polovinu našeho rozpočtu - tedy přesněji řečeno, ti, kteří produkují kvalitní vědecké výsledky, přinášejí svou prací fakultě významné prostředky. A to dokonce prostředky dvojího druhu. Jednak jsou jejich publikační výsledky, patenty a další výstupy celostátně platnou metodikou „přepečítány“ na peníze, které fakultě přicestují do rozpočtu jako

zdroj institucionálního financování vědy. Nikoli tedy jako nějaký „dárek shůry“, ale striktně na základě výsledků. Zároveň vědecké skupiny řešící grantové projekty odevzdávají fakultě takzvanou „reži“! Dalo by se tedy říci, že rovnice je jednoduchá. Kdo přinese nejvíce peněz, zasluží největší podporu, protože tím bude mít lepší podmínky pro další práci, pro rozvoj jak své skupiny, tak fakulty jako celku. Zároveň tento model nediskriminuje ani nově vznikající skupiny. I ve světě je samozřejmě běžnou praxí, že mladý vědec, který nevnímá vědu jen jako „čárku“ pro různé kariérní účely, si „vyslouží ostruhy“ prací v zavedené skupině, začne být schopen získávat granty a pokud je úspěšně řeší (má výsledky), stává se dalším reprezentantem a spoluvůdrcem „vědy“.

Troufám si tvrdit, že na dosud zmíněném se patrně shodne celá akademická obec bez rozdílů. Asi se shodne i na tom, že je tedy naprosto nezbytné i logické hledat efektivní podporu (ekonomickou i administrativní) pro ony producenty našeho „bohatství“, podporovat Ph.D. programy a usnadňovat spolupráci napříč vědeckými skupinami, ale i s organizacemi za hranicemi naší školy a země. Jak to v životě bývá, ač na filosofii a koncepci panuje shoda, její naplňování může z různých úhlů pohledu a subjektivních očekávání vypadat různě. Občas v někom zahlodá pokušení, že by zaslužil z nejrůznějších důvodů více než ostatní, že sousedova tráva je zelenější, hříšně skopce, protivitr...

Je jasné, že hlavní podmínkou kvalitní a smysluplné vědecké práce jsou lidé, vědci, týmy a myšlenky. Jak je můžeme identifikovat? Zde platí ono „po ovoci

(pokračování na straně 2)

NEŽ BUDETE ČÍST DÁL

Konečně jaro a s ním druhé číslo „Jedničky“, které je věnováno do značné míry věd v nejrůznějších kontextech. Neopominutelný fakt, že naše fakulta se řadu let řadí mezi „Top-ten“ vědecko-výzkumných institucí nás podle děkana fakulty prof. Šeda nepochybně uspokojuje, nicméně jakkoliv jde o významný pilíř fakultního života, je to jen část košatých úkolů a povinností, které musíme plnit. Určitou, na úvodní článek navazující reflexí jsou v rubrice Hyde park názory jednotlivých členů akademické obce na podporu, které se vědci na fakultě dostávají. V prvním čísle „Jedničky“ byl představen projekt BLOCEV v obecné rovině. Toto číslo už přináší konkrétní informace o obsahové náplni jednoho z programů „Buněčná biologie a virologie“. Nelze opominout ani zprávu o důležitém aktu, jakým bylo podepsání „Memoranda o zásadách vzájemné spolupráce v oblasti rozvoje výzkumu, vývoje a výchovy studentů“ mezi I. LF UK a Ústavem organické chemie a biochemie AV ČR. Kolekci zaměřenou na vědu završuje živý rozhovor s jedním z vědeckých pracovníků Ústavu patologické fyziologie doc. MUDr. T. Stopkou, Ph.D., který umožňuje nahlédnout do kuchyně laboratoře známé na fakultě jako „Stopka Lab“ a činí tak lehce, vtipně a bez frází. Čtenáře potěší odpověď nestora české imunologie prof. C. Johna na otázku „Co pro mě znamená I. LF UK“, který zdůrazňuje potřebu vnitřního vztahu k mateřské fakultě, resp. univerzitě.

Povzbudivá je zpráva o inspirujícím hostu v „Křesle pro Fausta“, kterým byl tentokrát jeden z předních onkologů, prof. J. Žaloudík, jehož výzva za iniciaci „hnutí za obnovu důstojnosti a ideálů medicíny“ byla odměněna spontánním a dlouhotrvajícím potleskem. Vedle toho je ovšem „Jednička“ vyplněna kaleidoskopem zajímavých zpráv o specializačním vzdělávání, po chopitelně ze studentského života, o knižních novinkách a celé řadě cenných informací...

pb

UK AKTUÁLNĚ

➤ Přihlaste se na České akademické hry. Vítězství vás může dovést až na univerziádu

V osmatřiceti sportovních disciplínách se v polovině června utkají studenti tuzemských vysokých škol na Českých akademických hrách. Pod taktovkou Univerzity Karlovy a její Fakulty tělesné výchovy a sportu se budou konat v Praze ve dnech 9. až 14. června. „České akademické hry jsou nejvýznamnější sportovní soutěží vysokoškoláků v daném kalendářním roce,“ zdůraznil místopředseda organizačního výboru Českých akademických her PaedDr. Jaroslav Sedláček.

Studenti se mohou na hry přihlašovat už dnes, nejpozději však do konce května. Učinit tak musí prostřednictvím svých fakult či kateder: „V kolektivních sportech probíhají kvalifikace. Her se pak zúčastní vítězové kvalifikací z jednotlivých regionů. Individuální sportovci kvalifikace nepodstupují, ti jedou rovnou na hry,“ vysvětlil Jaroslav Sedláček.

Česká asociace univerzitního sportu při příležitosti oslav 60. výročí založení FTVS UK pověřila fakultu organizací 12. ročníku Českých akademických her. Na organizaci her se budou podílet i pracovníci z kateder tělesné výchovy Českého vysokého učení technického a České zemědělské univerzity.

Veškeré informace o hrách včetně podmínek přihlášení naleznete:

<http://forum.cuni.cz/IFORUM-14320.html>



➤ Studentský majáles v prostorách Karolina

Letošní majáles pod záštitou rektora UK prof. Václava Hampla se koná 1. května v prostorách dvorů FF v Celetné, ve studentském klubu K4. Program je připraven i před Karolinem. Čeká na vás soutěž kandidátů na krále/ovnu majálesu, vystoupení kapel, autorská čtení, výstavy, divadla, promítání, ale také sportovní akce!

http://majalesstudentu.cz/?page_id=453



➤ Moje šance...

Studentská unie UK v rámci snahy zlepšit o sobě povědomí v rámci akademické obce vyhlásila na tento semestr soutěž Moje šance. Studenti a studentky UK mohou zasílat náměty na projekty a SU UK nejlepší uskuteční, získa peníze, dodá lidské kapacity, zkušenosti... Spousta lidí má totiž spoustu super nápadů, ale chybí většinou odhodlání. Podrobné informace a instrukce najdete:

<http://suuk.cz/?s=moje+%C5%A1ance>



vh

(dokončení ze strany 1) poznáte je". Výsledky práce vědeckých skupin a její ohlas u vědecké komunity lze velmi snadno „vylustrovat“ z dostupných databází. Samozřejmě, že zde neplatí pouze simplexní matematické porovnání bibliografických dat, nicméně prostředky je třeba vydělat a nebylo by ani účelné ani etické nerespektovat, kdo se o ně zasloužil více a kdo méně. Porovnání výkonnosti sice nikdy nebude ideální a zcela určitě nebude nikdy vyhovovat všem, ale v rámci dané vědecké komunity možné je. Proto například Asociace lékařských fakult jednomyslně podpořila iniciativu děkanů přírodovědných fakult, připomínající význam hodnocení měřitelných výsledků vědecké práce pro směřování finanční podpory. V rámci fakulty se navíc snažíme zvýhodňovat pracoviště, z nichž pochází první a korespondující autor publikovaných prací. Je zřejmé, že právě tato pracoviště jsou nositeli myšlenky. Samozřejmě i další autoři jsou důležití (pokud dodržujeme legislativně nevyhmatelné, nicméně evidentní etické principy, kdo opravdu je spoluautorem) a nejsou to většinou jen „nosiči vody“. Ovšem pro budoucnost fakulty je přínosnější podporovat rozvoj skupin, představujících pokrok v dané oblasti, a neředit podporu směrem k „dvacátému autorovi z třiceti“, který zpravidla představuje spíše marginální či „dodavatelský“ přínos. Precizací vnitřního hodnocení vědeckého výkonu se tedy snažíme stimulovat rozvoj tzv. „vědeckých škol“: respektovaných týmů, vedoucích dlouhodobě práci na vědecky produktivních projektech, primárně spravovaných fakultou. Abychom stimulovali své kolegy k podávání grantů „v našich barvách“, budeme část prostředků ze zmíněných režii směřovat zpět na pracoviště, která je produkují. Nejedná se o malé prostředky - některé

ústavy a kliniky ročně přinesou fakultě mnohamilionové částky. Jiné bohužel čistou nulou. Důvody jsou různé, ale je určitě třeba, aby se přednostově zamýšleli nad prioritami jimi vedených pracovišť ve vztahu k fakultě.

„Fakulta, kde se učí podle knih – fakulta, kde se píší knihy – fakulta, podle jejichž výsledků se knihy píší.“

V oblastech, kde je naše věda silná, byly definovány projekty programu PRVOUK. Tato témata jsou projikována i do naší spoluúčasti na projektech BIOCEV a KAMPUS. Ty jsou pro naši fakultu atraktivní vzhledem k jejich technologické síle. Fakulta sama o sobě totiž žádnými zdroji na komplexní a drahé technologické infrastruktury nedisponuje a náš podíl v obou projektech je tedy strategickým řešením jak dosáhnout na nejmodernější vědecké instrumenty i v budoucnosti.

Naším východiskem je koncept „výzkumné univerzity“. Jsem přesvědčen, že máme potenciál dále upevňovat naši špičkovou pozici v hierarchii „fakulty, kde se učí podle knih – fakulty, kde se píší knihy – fakulty, podle jejichž výsledků se knihy píší“.

Aleksi Šedo, děkan I. LF UK

1 A ZAHRANIČÍ

Výměnné zahraniční programy

Organizace výměnných zahraničních pobytů je jednou z hlavních součástí činnosti IFMSA na lokální úrovni. Stálé výbory pro klinické a výzkumné stáže – Standing Committee on Professional Exchange (SCOPE) a Standing Committee on Research Exchange (SCORE) – jsou základem IFMSA již od jejich počátků v roce 1951. S více než 10 000 každoročně se účastnícími studenty přibližně z 80 zemí a více než 1000 lékařských fakult se jedná o největší programy svého druhu na světě.



nou stáž do téměř 30 zemí: Brazílie, Bulharsko, Černá Hora, Egypt, Francie, Ghana, Chile, Chorvatsko, Indonésie, Itálie, Katalánsko (autonomní region Španělska, samostatná organizace IFMSA), Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Makedonie, Mexiko, Omán, Peru, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Rusko, Řecko, Srbsko, Súdán, Španělsko, Taiwan, Thajsko, Tunís, Turecko.

Pro studenty vyjíždějící na stáž byl připraven ve dnech 4.-5. 5. 2012 Pre-Exchange a PreDeparture Training, jehož cílem bylo poskytnout základy vědecké činnosti a další dovednosti. Přednášejícími byli MUDr. Martin Vejražka, Ph. D., MUDr. Emil Pavlík, CSc. a MUDr. Miriam Schejbalová, Ph. D.

Konkurz na stáže pro akademický rok 2012/2013 se uskutečnil v podobě I. národního jazykového testu z angličtiny dne 6. 11. 2012 v 18.00 v posluchárnách Patologického a Farmakologického ústavu I. LF UK a VFN. Testu se zúčastnilo téměř 250 studentů. Ve stejném termínu psalo tento národní test i dalších 6 lékařských fakult. Díky této národní koordinaci došlo ke zprůhlednění testování a ke zvýšení prestiže IFMSA CZ.

Přijíždějících zahraničních studentů bylo v rámci IFMSA v akademickém roce 2011/2012 celkem 72. Nejvíce jich dorazilo z Brazílie (12), Mexika (7), Egypta (6), dále zde byli studenti z Makedonie, Izraele, Ománu, Peru, Chile, Číny atd. Byli přijati na vybraných pracovištích fakulty - Interní klinice I. LF UK a ÚVN, Neurochirurgické klinice I. LF UK a ÚVN, Chirurgické klinice I. LF UK a Nemocnice Na Bulovce, Klinice plastické chirurgie I. LF UK a Nemocnice Na Bulovce, Klinice otorinolaryngologie a chirurgie hlavy krku. LF UK a FN Motol, Dermatovenologické klinice I. LF UK a VFN, Gynekologicko-porodnické klinice I. LF UK a VFN, I. interní klinice I. LF UK a VFN, II. interní klinice I. LF UK a VFN, III. interní klinice I. LF UK a VFN, IV. interní klinice I. LF UK a VFN, I. chirurgické klinice I. LF UK a VFN, Neurologické klinice I. LF UK a VFN, Radiodiagnostické klinice I. LF UK a VFN a Urologickém oddělení Thomayerovy nemocnice.

Jiří Janata,
Local President IFMSA

1 NA FACEBOOKU

Výsledky anket ze stránek Jedničky na Facebooku:

Vzhledem k připravované změně vypisování zkoušek v preklinických ročnících, kdy se plánuje vypsání termínů na celé zkouškové období. Uvítali by jste raději otevírání všech termínů najednou (myšleno z jednoho předmětu), nebo otevírání po ucelených blocích (předtermíny + červen, prázdniny, září)?

a) Otevírání termínů po jednotlivých blocích:218 hlasů

b) Otevření všech termínů najednou:26 hlasů

Co je podle vás největší problém preklinické (prvních tří ročníků) výuky na naší fakultě?

a) Jen teorie, skoro žádná „praxe“, ani na ošetřovatelství, ani na první pomoci :191 hlasů

b) Důraz na okrajové předměty: 24 hlasů

c) Pouze dvousemestrální výuka anatomie:18 hlasů

➤ Návrat mediků do 30. let

Kdo z Vás by se nechtěl, alespoň na chvíli, ocitnout v opojném Chicagu třicátých let? Projít se italskou čtvrtí, na ulici potkat plno šarmantních pánů se švihácky nakřivo nasazenými klobouky, lakýrkami, které házejí prasátka lépe než pleš tehdejších zkorumpovaných úředníků, psími dečkami elegantně obepínajícími kotníky, z dlouhých kabátů sem tam vykukující hlavě načerno drženého samopalu a kolem si to jednou za čas profrčí krásná červená fordka T.A dámy?



Ty měly teprve šarm! Krátké šaty plné třásní, flitrové čelenky s pavími pery, piha krásy a rudé rty obepínající dlouhou násadu cigaret. Že byste neváhali ani vteřinu? My jsme si to mysleli. A právě proto jsme my, MEDICISobě, uspořádali v úterý, 19. března, další z řady nezapomenutelných akcí, právě ve stylu 30. let.

Petr Šuk (student 6. ročníku)

➤ Memorandum o zásadách vzájemné spolupráce v oblasti rozvoje výzkumu, vývoje a výchovy studentů

Dne 12. 4. bylo uzavřeno mezi I. lékařskou fakultou Univerzity Karlovy v Praze (I. LF UK) a Ústavem organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. (UOCHB), **Memorandum o zásadách vzájemné spolupráce v oblasti rozvoje výzkumu, vývoje a výchovy studentů.**



Zdeněk Hostomský, ředitel UOCHB AV ČR, a Aleksi Šedo, děkan I. LF UK

Oba partneři patří k nejvýznamnějším vědecko-výzkumným a pedagogickým institucím v České republice. Zatímco I. LF UK je významnou lékařskou fakultou v rámci České republiky se zaměřením na výuku a výzkum v medicínských a v dalších souvisejících oborech, UOCHB je klíčovou veřejnou výzkumnou institucí v oblastech organické chemie, biochemie, chemie přírodních látek, teoretické chemie a dalších souvisejících oborech, a to nejen v rámci České republiky.

vh

➤ Mezinárodní konference pořádaná na počest životního jubilea prof. Jana Pfeiffera

Klinika rehabilitačního lékařství I. LF UK a VFN pořádala pod záštitou děkana I. LF UK jednodenní mezinárodní konferenci na téma „Je rehabilitace ve zdravotnictví důležitá?“.

Konference se konala dne 17. dubna na počest životního jubilea profesora Jana Pfeiffera – průkopníka oboru rehabilitace u nás a zakladatele Kliniky rehabilitačního lékařství. V přednáškovém programu vystoupilo několik českých i zahraničních specialistů v oblasti rehabilitace a jejich metod.

ed

➤ Koncert v kostele sv. Štěpána

Velkolepě vyzněl již 17. koncert z cyklu Fakulta v srdci Karlova, dne 17. dubna v kostele sv. Štěpána. Zazněly skladby Claudia Monteverdiho, Henryho Purcella aj. v podání Piccolo coro a Piccola orchestra pod dirigentskou taktovkou magistra Marka Valáška. Závěr večera patřil Georgu Friedrichu Händelovi a jeho slavnému Mesiasovi.

vh

Setkání u Fausta:

➤ Jan Rejžek

Ve středu 20. března se v Akademickém klubu I. LF UK uskutečnila další zajímavá beseda z cyklu Křeslo pro Fausta. Významným hostem byl známý český publicista Jan Rejžek. Jan Rejžek je autorem řady knih a někdejší pracovníkem prezidentské kanceláře Václava Havla. V sedmdesátých letech přispíval jako sportovní novinář do časopisu Gól, později proslul svými mnohdy nekompromisními kritikami v časopise Melodie. Příležitostně uváděl ročkové a folkové festivaly včetně festivalu v Lipnici nad Sázavou v roce 1988, kde na závěr pozval na pódium tehdejšího předního disidenta Václava Havla. Do samizdatových Lidových novin přispíval pod pseudonymy Robert Žák a Milan Frýda.

ed

➤ Prof. MUDr. Jan Žaloudík, CSc.

„Myslím si, že každý vzdálenější Evropan vnímá datum 1348 – čili můj vztah k I. LF UK je určitě svázán s respektem a historií. Na druhé straně musím uštěpačně poznamenat, že třeba v oblasti molekulární biologie těch 550 let předstihu před dním v Brně či jinde až tolik fungovat nemusí. Jistě tedy existují oblasti, kde se snažíme být i my pracující dále na východě kompetitivní. Nikdy jsem ale nepochyboval, že I. LF UK má mít ve svém názvu slovo první, protože představuje určitou tradici, a nikdy jsem také neměl pocit, že bychom jí neměli dávat větší respekt než jiným fakultám,“ uvedl 22. dubna v Křesle pro Fausta profesor Jan Žaloudík. Mimo jiné vynikající představitel onkologické chirurgie, senátor PČR, emeritní děkan LF MU v Brně a emeritní ředitel Masarykova onkologického ústavu, kde do roku 2010 pracoval přes 30 let a kam se podle svých slov možná jednou vrátí.

Kromě problematiky organizování a financování zdravotnictví se také věnuje vědecké a morální integritě medicíny. „Jak říká Seneca, lékaři platíme za jeho práci, ale za jeho srdce mu zůstáváme dlužní. Osobně si stále myslím, že bychom mohli udělat něco jako „hnutí za obnovu důstojnosti a ideálů medicíny“ – zejména pro mladé kolegy. Aby neměli pocit, že je vše o úhradových vyhláškách, ale že se medicína dá docela dobře dělat stále. Měli bychom je vrátit k zájmu o to, že je to jejich medicína, nikoli o toho, u koho budou zaměstnáni,“ konstatoval Jan Žaloudík. A jeho životní kredo? „Vždy si zertovně říkám, že nelze zvítězit, nelze ani dlouhodobě remizovat, ale nelze nehrát. To se mi daří naplňovat docela dobře. A mám také hrozně rád taoisty, kteří mi sedlí svou neurčitostí, a ti říkají – jen proto, že bloudíme, je o čem mluvit.“

jat

BIOCEV

Představujeme výzkumné programy

V minulém čísle jsme uvedli základní informace o projektu BIOCEV. Vědecká náplň projektu BIOCEV je rozdělena do pěti výzkumných programů. V každém z nich je řešena řada jednotlivých výzkumných projektů. První program, Funkční genomika, odstartoval v minulém roce v srpnu. Další čtyři programy budou zahájeny v červenci letošního roku. Univerzita Karlova se prostřednictvím Přírodovědecké a I. lékařské fakulty podílí na programech dva až čtyři, nejvíce však na dvou odborných programech: Buněčná biologie a virologie a Vývoj léčebných a diagnostických postupů. V aktuálním čísle představujeme blíže program číslo 2.

Buněčná biologie a virologie

Garantem a koordinátorem náplně programu je prof. RNDr. Jan Tachezy, Ph.D., který působí na Přírodovědecké fakultě UK. Program zahrnuje čtyři synergické, vzájemně se doplňující podprogramy: Eukaryotická mikrobiologie, Biologie nádorových buněk, Virologie a Struktura a diferenciace savčích buněk. Tyto podprogramy pokrývají výzkum buněčných funkcí u spektra eukaryotických buněk, jak jednobuněčných eukaryot s důrazem na patogeny (parazitičtí protisté), eukaryotické mikroby tvořící organizované mnohobuněčné struktury (kvasinky), buňky savčích tkání, tak i na interakce mezi eukaryotickými buněčnými strukturami a jednoduchými intracelulárními parazity - viry. Vedle vědeckých cílů zahrnuje program i implementaci diplomových prací absolventů oborů Parazitologie, Molekulární biologie, Buněčná biologie atd., implementaci příbuzných současných doktorských programů a akreditace nových doktorských programů v oboru Eukaryotické mikrobiologie a Biomedicíny. Pro všechny výzkumné programy jsou nezbytné synergie a spolupráce mezi všemi výzkumnými týmy v rámci celého projektu BIOCEV. Meziřadní konference, která se konala na půdě Přírodovědecké fakulty 11. dubna, ukázala, že se tyto cíle daří naplnit. Potvrdila fungující dlouhodobou spolupráci mezi týmy UK a ústavů AV v rámci projektu BIOCEV, například prof. RNDr. Zdeny Palkové, CSc., z PřF UK, s RNDr. Libuší Váchovou, CSc., z Mikrobiologického ústavu AV ČR, dále provázanost jednotlivých podprogramů s výzkumem a materiálovou podporou doc. RNDr. Radislava Sedláčka, Ph.D., z Ústavu molekulární genetiky AV ČR (mj. vedoucího již běžícího prvního programu Funkční genomika), či vzájemnou spolupráci týmů doc. RNDr. Jana Konvalinky, CSc., z Přírodovědecké fakulty, a prof. RNDr. Václava Hořejšího, CSc., z Ústavu molekulární genetiky AV ČR atp.



www.biocev.eu

www.facebook.com/biocevczechrepublic

Petra Roubíčková, BIOCEV



Patrně „držíme v rukou“ něco důležitého...

Je ironický a také kritický, občas až sarkastický – pro vědce je to prý dobře. Možná díky tomu založil laboratoř, která nese jeho jméno, zabývá se odhalováním mechanismů vzniku krevních nádorů a studiem fyziologie krvetvorby s napojením i na zahraniční pracoviště. Seznamte se: doc. MUDr. Tomáš Stopka, Ph.D., z Ústavu patologické fyziologie I. LF UK.

➤ **Jeden z absolventů laboratoře, Vít Pospíšil, získal nedávno Bolzanovu cenu. Jistě máte kolem sebe i další talentované vědce. Měl jste v tomto ohledu štěstí, nebo se dá říci, že když je vůdčí osobnost s jasnými vizemi, soustřeďují se kolem ní nadějní lidé sami?**

Je to trochu paradoxní otázka – ani jedna odpověď není správná. Když

točně mechanizmy, jak dát příležitost a pohlídat si výstup. Ale je potřeba si také uvědomit, že mnohdy v boji za různé institucionální prostředky se v naší zemi přeceňují scientometrické údaje a vyvozují se z nich příliš silné závěry. Moc rád bych poukázal na úspěšné pracovní skupiny. Jsou to většinou ty, které publikují zajímavé výsledky, jež se dostávají již do knih. V ČR mi připadá výborná laboratoř dr. Vladimíra Kořínka z Ústavu molekulární genetiky AV ČR, která systematicky studuje buněčnou signalizaci nádorových buněk, v zahraničí pak laboratoř prof. Matthewa Scharffa z Albert Einstein College of Medicine, kde objevili v zásadě obecné mechanismy vývoje B-buněk.

➤ **A pokud jde o vaši laboratoř, jaké úspěchy považujete za ty největší? Popřípadě v čem jste zatím v očekávání?**

Věda je skutečně velmi rozsáhlá a nemůžeme ničím až tak překvapit. Někdy se to ale podaří. Naše laborka se zabývá odhalováním klíčových mechanismů v rozhodování kmenových buněk, jež jsou spjaty se vznikem krevních nádorů – leukémií a lymfomů. Je zde propojení i na hematologickou kliniku prof. Marka Tměného. Podařilo se nám ukázat, že v leukemických buňkách existuje určitá reziduální forma rozhodovacích mechanismů a že když se vhodné stimulují jisté procesy, pak je možné nádorové buňky přiblížit buňkám zralým. Tomuto principu se říká diferenciacní terapie. Je možné si o ní přečíst na webu Stopka Lab, kde je řada odkazů.

Druhým směrem výzkumu v laboratoři je studium fyziologické krvetvorby, především na úrovni kmenových a progenitorových buněk, kde využíváme modelování v transgenických myších. Vyvinuli jsme kmeny transgenických myši, které slouží k pochopení funkce některých jaderných proteinů. Klíčovou roli zde sehrává protein SMARCA5, jenž je schopen „skládat“ a „rozkládat“ základní strukturální jednotky jádra. Zdá se tedy, že má rozhodující úlohu

v jakékoli transakci, která se děje na DNA. V tomto projektu vidím velkou naději pro zajímavé výsledky. A velký zájem o naše zvířata z různých světových laboratoří ukazuje, že patrně v rukou držíme něco důležitého.

➤ **Díky projektům s transgenickými zvířaty jste se stali součástí Českého centra pro fenogenomiku, které patří pod BIOCEV. Co od tohoto spojení očekáváte?**

Jsme součástí výzkumného programu Funkční genomika pod vedením doc. Radislava Sedláčka. Jedná se o program, který je spojen se vznikem myší kliniky a fenogenomikou. Do této oblasti velmi dobře zapadají i naše projekty s transgenickými myšmi, proto do spolupráce vkládám velkou naději. Je ovšem nutné říci, že BIOCEV teprve musí prokázat svou úspěšnost, není to nic daného. Záleží to na nás všech – a především pak na dobré kooperaci mezi AV ČR a UK. Je to takové italské manželství z rozumu po pár letech, ale myslím si, že jsme všichni zodpovědní lidé a že musíme některé své ambice obrousit, abychom byli ve finále dohromady spokojeni. Takže pokud bude spolupráce probíhat na všech úrovních velmi dobře a velmi kvalitně, pak bude i BIOCEV velmi dobrý a velmi kvalitní.

➤ **Máte ve Stopka Lab nějaké týmové rituály?**

(Smích...) S celou laborkou se dohromady pravidelně scházíme, ale především se s každým Ph.D. studentem a postdokem setkávám individuálně. Při těchto schůzkách se snažíme jít do detailů, a když je nějaký problém, tak nad ním sedíme i hodiny, pijeme čaj a řešíme, dokud je co řešit. Některé mimoprofesní rituály nemáme, ale třeba časem nějaký vznikne. Jako je možná před hokejovým utkáním poklepaní hokejkou do betonů brankáře – v našem případě při zaslání publikace do časopisu. Nebo jako ve fotbale, když útočníci gestem věnují své góly – u nás tedy po obdržení pozitivní odpovědi z časopisu.

jat



Dvojitá tvář vědce

➤ **Když si člověk řekne, že by chtěl mít na pracovišti něco jako Stopka Lab, co pro to musí udělat?**

Myslím si, že nejdůležitější je poznat co nejvíce kvalitních laboratoří doma i ve světě a získat dostatek zkušeností. Ideální je, když může být člověk někde úplně sám a je závislý pouze na sobě – v tu chvíli je velmi senzitivní k vůdčím typům, které ho naučí, jak se v různých situacích chovat. Řadu svých rozhodnutí v současnosti neustále porovnávám s alter egem lidí, kteří mě vědecky vedli. Jedním z nich byl prof. Arthur I. Skoultchi z Albert Einstein College of Medicine v New Yorku, a pak prof. Josef T. Prchal, který působí rovněž ve Spojených státech.

Nicméně laboratoř je taková rodina, která se postupně vyvíjí. Člověk by proto měl mít vedle znalostí a zkušeností také trochu empatie, určitý „otcovský přístup“ a schopnost s ostatními kolegy vycházet, i když se třeba zrovna nedaří. Každý v sobě má nějaký talent a ten se ne vždy rychle odhalí.

řeknu, že si kolegy vybírám v nějakém konkursu, pak to nebude úplně pravda. Snažím se samozřejmě odfiltrout ty, u nichž si opravdu nejsem jist, ale v zásadě tak striktní kritéria přijetí nemáme. Pravdou ale je, že někteří kolegové z mé laboratoře – Vít Pospíšil, Pavel Burda, Petra Vlčková, Nikola Čuřík i další – dokázali publikovat kvalitní články. Nicméně jak se bude dařit Stopka Lab dále, na to bude možné odpovědět až za delší dobu, až tudy projde lidí více.

Ještě bych chtěl podotknout, že všechna ta různá ocenění jsou vždy výslednicí názorů moudrých mužů a žen, kteří o tom rozhodují. A ti si třeba řeknou, že naše laboratoř by mohla mít nějaký smysl a cíl, a rozhodnou se ji podpořit takovou cenou. Je to pro mě vždy milé překvapení.

➤ **Které pracoviště ze svého oboru byste označil za jedničku?**

Samozřejmě instituce ve Velké Británii či v USA jsou celosvětově vynikající, jsou tam funkční a také nelí-

CO PRO MĚ ZNAMENÁ



Prof. MUDr. Ctirad John, DrSc., imunolog a mikrobiolog, člen Učené společnosti ČR a Rytíř lékařského stavu:

S naší fakultou jsem se prvně setkal na podzim 1939. V posluchárně Purkyňova ústavu jsem se zamíloval do obecné biologie a profesora Bělehrádka. Po druhé jsem se stal medikem v opojném jaru a rozpočodovaném létě v pětáctičátém.

Za mnohé vděčím profesoru Šiklovi. „Patolka“ byla moderním, osvětleně organizovaným ústavem.

izolovaných složek séra. Bylo to mé prvé imunologické zasvěcení do funkce imunoglobulinů. Na IV. interně jsem byl zakořeněn jako celá naše paralelka.

Řemeslu jsem se vyučil v Ústavu pro lékařskou mikrobiologii a imunologii, pracovišti v té době věhlasném. Mezi mikrobiology jsem se ocitl zcela

Při pasování rytířem českého lékařského stavu jsem se však upřímně vyznal, že pro mne byl

skutečným rytířem profesor Bohumil Prusík. Živě si vybavuji jeho přednášku po návratu z mezinárodního kongresu věnovaného charakteristice

neromanticky. Moje učňovská léta byla tvrdá, někdy strastičná. V diagnostické laboratoři jsem začínal od píky. Dnes vím, že to byl šťastný vstup, velmi reálná výzva. Profesor Patočka badatelský program direktivně neřídil. Své rozpracované problémy svěřoval mladým, jejichž talent bezpečně odhadoval. Byl jsem jeho jediným „vědeckým aspirantem“, kterého dovedl k obhajobě kandidatury. Mnoho jeho žáků na jeho přednášky vzpomíná. I já jsem rád medikům přednášel a získal řadu adeptů pro imunologii.

Svůj vztek a díky fakultě, badatelským pračatům z Albertova a přátelům z klinik snad nejlépe vyjádřím verší básníka Josefa Hory: **...a tak jdem, mrtví, živí, nezrození, nekonečné pokolení.**

vh

Názory? Zkušenosti? Fakta či domněnky? Zajímá nás vše!

Využijte virtuálního prostoru na Facebooku nebo stránkách fakulty a diskutujte o tématech, která se týkají i vás. Jako další jsme zvolili problematiku rozvoje vědy na naší fakultě. Inspirovat se můžete tím, co vaši kolegové odpověděli na následující otázku, která zůstává k diskusi otevřena po dobu dalších dvou měsíců:

Domníváte se, že má věda na I. LF UK dostatečnou podporu?

HYDE PARK

Prof. Aleš Žák,

přednosta IV. interní kliniky, proděkan pro vědeckou činnost
Určitě ano. Podpora vědy na naší fakultě se odehrává v několika rovinách. Za prvé se I. LF UK snaží vytvořit optimální organizační rámec pro vědeckou činnost, usiluje o stabilitu prostředí i předvídatelnost finančních zdrojů, které jsou předpokladem úspěšné vědecké práce. Za druhé je spolu s Přírodovědeckou fakultou UK zakládajícím členem výzkumného centra BIOCEV, společného projektu AV ČR a UK. Naše fakulta je také zapojena spolu s Přírodovědeckou fakultou a Matematicko-fyzikální fakultou UK do přípravy „Biocentra“ v rámci kampusu Albertov – centra excelence v oblasti lékařských a přírodních věd.

Za třetí je nutné se zmínit o tom, že v roce 2011 bylo ukončeno institucionální financování vědy prostřednictvím výzkumných záměrů. Od roku 2012 se tedy institucionální finanční podpora realizuje dotací výzkumných projektů (PRVOUK, UNCE, SVV), jejichž objem odpovídá množství „RIV“ bodů, které byly vyprodukovány I. LF UK v letech 2007–2011. Vedení naší fakulty přerozdělilo objem takto získaných prostředků ve prospěch výzkumných týmů, jejichž produkce „RIV“ bodů nedosahovala za toto období jejich nákladů. Cílem bylo zachovat kolektivní pracovníky slibné se rozvíjející výzkumných týmů.

A nakonec bych chtěl připomenout, že I. LF UK dále podporuje vydávání fakultních časopisů (Folia Biologica-Praha), spoluorganizuje MD/Ph.D. program, pořádá studentské vědecké konference a další akce.

HYDE PARK

Philipp Novotný, student 6. ročníku

Myslím si, že podpora vědy na naší fakultě je na dobré úrovni, především oceňuji nemalé možnosti zapojit se do výzkumné práce. Problémem je spíše malé povědomí studentů o těchto příležitostech. Je to i tím, že studenti se musí aktivně o danou problematiku zajímat, nemalou měrou se na tom podílí i fakt, že věda není mezi studenty medicíny příliš populární oblastí. Je to škoda, účastí ve vědeckém výzkumu se člověk naučí nejen zorganizovat si efektivně svůj volný čas, ale rozvíjí i logické a kritické myšlení.

Kromě toho se mezera mezi klinickou medicínou a základním výzkumem v současnosti uzavírá – zejména tím, jak cena sekvenace lidského genomu postupně klesá a stává se ekvivalentní ceně vyšetření magnetickou rezonancí. Současně s tím stoupá význam tzv. personalizované medicíny. Věda tedy není od klinické praxe izolována, naopak je její součástí.

HYDE PARK

Prof. Jan Škrha, protektor UK,
III. interní kliniky,

Obecně je možno uvést, že jednotlivci se zájmem o vědeckou činnost mají na pracovištích naší fakulty podmínky, aby badatelskou aktivitu mohli uplatňovat. Fakulta totiž vychází ze základní charakteristiky své univerzity, která je brána jako „research university“. Záleží pak na každém jednotlivci, zda chce vědět věnovat čas, který nelze odměřovat pracovní dobou, ale který potřebuje z hlediska výzkumné činnosti daleko více. Fakulta přitom každoročně vyhodnocuje vědecké výstupy pracovišť i jednotlivců, takže tímto zrcadlem vytváří možnost srovnávání, ale i jistý „popud k sebehodnocení, kde jsme a jak dále pokračovat“.

Podpora vědy na I. LF UK je nepochybná a dlouholetá. Z hlediska dalšího vývoje bude nezbytné, aby vědecké výstupy zohlednily originalitu nápadů svých nositelů, a tudíž, aby se vědecká činnost zaměřovala na nové směry a nové myšlenky – nikoli jen na odčarkování jakýchkoli publikací. Fakulta má k tomu dobré předpoklady, pohlédneme-li na její zapojení v grantových soutěžích či institucionálním financování výzkumu na UK, ale na druhé straně i v mezinárodních projektech. Výstupy vědecké činnosti pak i nadále budou záviset především na jednotlivcích a stimulaci badatelské činnosti na jednotlivých pracovištích.



Filip Mareš,
student 2. ročníku

Chtěl bych pochválit všechny kolegy z redakce WikiSkript. Nehledě na to, z jaké jsou fakulty, odvádějí skvělou práci pro všechny studenty. Jmenovitě bych chtěl označit za jedničky doktora Martina Vejražku a doktora Čestmíra Štuku. Ti se zasadili o hladký průběh „WikiVikendu“, který proběhl v polovině dubna v Praze. Šlo o team-buildingovou akci zaměřenou na trénink redakčních dovedností, komunikaci s učiteli a uživateli a budoucnost projektu elektronických skript. Páni doktoři se postarali o to, aby nám redaktorům v průběhu nic nechybělo.



Docentka Olga Švestková,
přednosta Kliniky rehabilitačního lékařství

Jedničku si podle mě zaslouží zakladatel naší kliniky profesor Jan Pfeiffer, který 17. dubna oslavil významné životní jubileum 85 let. Při této příležitosti jsme uspořádali velkou mezinárodní konferenci. Prof. Pfeiffer nejprve působil jako neurolog, ale velice brzy se začal angažovat v oboru rehabilitačního lékařství. Je považován za otce moderní rehabilitace v ČR, tedy takové, která se týká lidí s disabilitou. Smyslem je, aby se disabilními vůbec nestali, a pokud k tomu dojde, aby měli maximální kvalitu života. Prof. Pfeiffer také postavil první interprofesní rehabilitační tým v ČR a propagoval myšlenky, které u nás nebyly známy – a dodnes ještě všude nejsou – a sice, že i občan s disabilitou má být rovnocenným členem společnosti, má pracovat a žít kvalitně.



Jiří Gurka,
student 6. ročníku

Za jedničku bych označil pana profesora Josefa Kouteckého, s nímž jsem se setkal na nedávné akci MediCafé. Pan profesor je zakladatelem dětské onkologie v Čechách a během svého působení na Klinice dětské chirurgie na Karlově a později ve Fakultní nemocnici v Motole dosáhl mnoha úspěchů a výrazně posunul možnosti terapie dětských nádorů. Po revoluci působil také jako děkan 2. lékařské fakulty ve dvou funkčních obdobích. Za své činy obdržel řadu ocenění, mezi něž patří i medaile Za zásluhy II. stupně od prezidenta republiky.



Profesor Zdeněk Krška,
přednosta I. chirurgické kliniky

V napjaté společenské situaci s průběžně se horšící ekonomikou a jejími dopady, při neuvěřitelném nárůstu byrokracie a zjevné bezkonceptnosti dávám jedničku všem pracovníkům lékařských profesí – a že jich průběžně masivně ubývá –, kteří bez ohledu na svůj čas a pohodlí vykonávají kvalitní zdravotnickou práci. Současně jsou ještě ochotni vzdělávat nejen sebe, ale i mladší kolegy a kolegyně či studenty, kteří následně mizí v jiných profesích či v zahraničí, a vědecky pracovat.

jm, jat

Máte stejný názor?

Nebo se na věc díváte jinak?

Diskutujte o tématech, která se týkají i vás!



<http://www.lf1.cuni.cz/>



Nemocnice pro medvídky

Projekt organizace IMFSA CZ Nemocnice pro medvídky je zaměřen na děti předškolního věku a má za cíl zbavit je strachu z bílých plášťů. Motto celého projektu zní „Často se bojíme toho, čemu nerozumíme“, se studenty chodíme do mateřských školek, kde dětem ošetřujeme jejich nemocné plyšové medvídky. V průběhu programu vysvětlujeme, jak nutná je návštěva lékaře, seznamujeme děti s nástroji, se kterými se běžně při vyšetření setkávají, a učíme je komunikovat s lékařem.



Jak vše probíhá?

V první části programu navazujeme kontakt s dětmi. Společně se jim představíme a zahrajeme scénku s velkým plyšovým medvědem - medvěd jde na procházku, přechází mimo přechod pro chodce, srazí ho auto a musí pro něj přijet sanitka. Medvěda odvezeme do nemocnice, kde ho následně některé z dětí s naší pomocí ošetří. Děti si takto uvědomí, že nemají přecházet mimo přechod a že se musí na silnici rozhlížet.

V druhé části programu si již děti rozdělíme do menších skupinek, zhruba pět dětí na jednoho „medvídkového lékaře“ (studenta). V každé skupince máme dětské sady různých vyšetřovacích a lékařských pomůcek, pomocí kterých děti mohou svého medvídky také vyšetřit. V rámci projektu ukazujeme i rentgenové snímky a společně s dětmi popisujeme, co na nich vidí.

Kdo vše řídí?

Jmenuji se Kristýna Kučerová, jsem studentkou 3. ročníku všeobecného lékařství a dělám lokální koordinátorku projektu Nemocnice pro medvídky na naší fakultě. Ráda bych touto cestou poděkovala všem studentům I. LF UK, kteří se na tomto projektu s velkou energií podílejí. Mám obrovskou radost, že ve školkách zaznamenáváme velké úspěchy nejen u dětí, ale i jejich pedagogů. Záměrem o náš projekt je tolik, že v současné době již sjednáváme návštěvy školek na příští akademický rok. Z každé školky mi přicházejí nádherné reakce. Nejvíce projekt oceňují mimopražské školky, které nemají tolik příležitostí k návštěvám kulturních zařízení a naše aktivity vnášejí významné zpestření do jejich každodenního fungování. Paní ředitelka z MŠ Pyšely Ilona Kryžánková byla dokonce tak nadšená, že napsala děkovný dopis našemu panu děkanovi prof. MUDr. Aleksimu Šedovi, DrSc. Dovolte mi, prosím, tímto článkem poděkovat studentům, kteří mě v rámci projektu na zmíněné mimopražské školce doprovázeli, tedy Janu Marešovi, Marku Štěrbovi a Kateřině Wojnarové za šíření dobrého jména IMFSA CZ a I. lékařské fakulty UK.

V případě zájmu ráda přivítám další dobrovolníky do našeho týmu. Pro více informací mě můžete kdykoli kontaktovat na emailu: medvidci.1lf@ifmsa.cz.

SPECIALIZAČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Specializační vzdělávání lékařů a zubních lékařů - povinné specializační kurzy

Specializační vzdělávání lékařů a zubních lékařů probíhá v souladu s příslušnými vzdělávacími programy, které vydává MZ ČR ve svých věstnících. Tyto vzdělávací programy stanoví požadavky na povinnou a eventuelně i doporučenou praxi na akreditovaných pracovištích, seznam výkonů, které musí být provedeny v průběhu specializačního výcviku, ale i požadavky na povinné nebo doporučené teoretické vzdělávání, způsob hodnocení tohoto vzdělávání a obsah atestační zkoušky.

Teoretickou část specializačního vzdělávání tvoří jednak všeobecné povinné kurzy, které jsou uvedeny prakticky ve vzdělávacích programech všech oborů, jednak kurzy specializační nebo předatestační.

Všeobecně povinnými kurzy jsou: Lékařská první pomoc (3 dny) a Základy lékařské etiky, komunikace, managementu a legislativy (2 dny), které byly povinné v předchozích vzdělávacích programech z roku 2005 a 2009, a nyní se povinnost absolvovat tyto kurzy opět vrací i pro všechny vzdělávací programy z roku 2011 na základě ustanovení Věstníku MZ ČR č. I z 22. I. 2013. Jejich platnost je stanovena na 5 let. Upozorňujeme, že tyto kurzy musí absolvovat všichni lékaři, přistupující k atestaci od podzimních atestačních termínů 2013, i když to ve vzdě-

lávacím programu není uvedeno.

Kurzy radiční ochrana (1 den) a Prevence škodlivého užívání návykových látek (1 den), jsou uvedeny jako povinné pro většinu vzdělávacích programů z roku 2009 a 2011. Doba platnosti těchto kurzů je nyní stanovena na 10 let od absolvování.

Specializační nebo předatestační kurzy shrnují nejdůležitější teoretické poznatky z oboru.

Patří sem povinné kurzy, které

Dalším typem povinných kurzů jsou specializační nebo předatestační kurzy, které lékaři musí absolvovat v průběhu specializačního výcviku (cykly – Kurz Klinická biochemie) nebo v jeho závěru bezprostředně před atestační zkouškou (Předatestační kurz Gynekologie a porodnictví).

Všechny povinné kurzy, které jsou součástí vzdělávacích programů, připravujeme ve spolupráci s příslušnými klinikami

„ Povinné kurzy Lékařská první pomoc a Základy lékařské etiky, komunikace, managementu a legislativy musí absolvovat všichni lékaři přistupující k atestaci od podzimních atestačních termínů 2013.“

jsou podmínkou pro ukončení tzv. základního kmene, což je první část specializačního vzdělávání. Tyto kurzy jsou v některých případech ukončeny ověřením znalostí testem nebo obhajobou kasuistiky, např. Základy neurologie, Novinky z vnitřního lékařství. Povinné kurzy na ukončení základního kmene jsou v současné době u poloviny ze 16 základních kmenů, u 4 základních kmenů je ukončení samostatným testem.

a ústavy I. LF UK, všeobecné povinné kurzy nabízíme minimálně 2x ročně, ostatní specializační kurzy na základě pravidelné rotace mezi fakultami.

Informace o připravovaných kurzech je možné získat na webu I. LF UK (www.1lf1.cuni.cz/specializacni-vzdelavani) a přímo do kurzů je možné se hlásit přes portál www.ACVCZ.cz (Akademie celoživotního vzdělávání I. LF UK a VFN).

Jana Krejčíková, vedoucí OSCV

FACOOOLTA





Anestezie a pooperační péče v cévní chirurgii - křest knihy



Světový den ledvin - tisková konference

Profesor Jan Žaloudík - Křeslo pro Fausta



Publicista Jan Rejžek - Křeslo pro Fausta



Nejsem si jist ani rokem 2012... - křest knihy



Světový den spánku



HISTORIE

Z historie děkanátu I. LF UK v Kateřinské ulici

Dne 15. dubna tohoto roku uplyne 130 let od chvíle, kdy se konal na pozemku na rohu ulic Kateřinské a Ke Karlovu poslední dobytčí trh. Bezprostředně poté byly na tomto pozemku zahájeny stavební práce, aby zde za pouhého půl roku mohla v nové budově být zahájena výuka teoretických oborů aktivované české lékařské fakulty.

V únoru roku 1882 byl vydán zákon o rozdělení pražské univerzity na českou a německou. Ve školním roce 1882/83 zahájily výuku česká fakulta právnická a filozofická, ale medicíci museli na svou fakultu ještě rok čekat. Zákon o rozdělení fakulty totiž stanovil, že přednostové ústavů a klinik sami rozhodnou, na jaké fakultě chtějí dále působit a na té zůstanou jejich pracoviště. Na českou lékařskou fakultu nepřešel ani jeden teoretický ústav. Proto bylo nutné urychleně řešit otázku jejich vybudování. Zvítězilo rozhodnutí postavit novou budovu. Projekt vypracovali dva známí architekti J. Machytka a Fr. Schmoranz. Výstavby se ujala renomovaná stavební firma Č. Gregora a J. Starcka. Dne 17.10. 1984 se v patologickém ústavu konala první pitva. Vybudována byla první část areálu, do níž se muselo umístit všech šest ústavů české fakulty: anatomický, patologicko-anatomický, experimentálně patologický, fyziologický, chemický a farmakologický. Výuka i vědecká práce zde byla velice obtížná, na českou fakultu přešly téměř dvě třetiny studentů a jejich příliv léty vzrůstal. V roce 1886 byla budova proto rozšířena. V letech 1896–1897 se areál rozrostl do vznikající ulice Na Bojišti.

V této budově – v roce 2010 krásně zrekonstruované – se odehrávaly významné kapitoly z dějin české lékařské fakulty, a proto doufejme, že bude i nadále sloužit svému účelu a nebudou se vyskytovat návrhy na její zboření.

Ludmila Hlaváčková,
Ústav dějin lékařství a cizích jazyků

1 V MÉDIÍCH

Napsali o nás:

➤ **Kmenové buňky. Jejich využití a budoucnost.** Stovky projektů po celém světě zkoumají, zda by kmenové buňky mohly přispět k zastavení dosud nevyléčitelných nemocí. Třeba Parkinsonovy nebo Alzheimerovy choroby. Co všechno už tahle převratná terapie dokázala? A v čem může ještě v budoucnu pomoci lidem?

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10315080042-tep-24/213411058130005/>



➤ **Infarkt, cukrovka, deprese. Nemoci, které může vyvolat nespavost**

12. 3. 2013 Mladá fronta DNES str. 3 Z domova Nespavost a nedostatek spánku může mít zásadní vliv na zdraví člověka. Přitom těmito problémy trpí přes 40 procent lidí, a ve starším věku dokonce každý druhý.

Světový den spánku, který si lékaři i veřejnost připomněli, měl tentokrát slogan Zdravý spánek –

kvalitní zdraví. Podle profesorky Soni Nevšimalové z Neurologické kliniky Všeobecné fakultní nemocnice tělo vyplavuje při častém probouzení stresové hormony a urychlují se tak změny na cévách. Stoupá riziko infarktu, mrtvice, cukrovky, poruch imunity a deprese. Na Neurologické klinice se zaměřují mimo jiné na výzkum narkolepsie. Nemoc se projevuje náhlým a nekontrolovatelným usínáním i při běžných činnostech během dne, třeba i při řízení auta.

➤ **Světový den ledvin**

Praha - Selhávání ledvin v počátečním stadiu nepoznáte. Nepodceňujte proto prevenci a nechte si zdarma vyšetřit vaše ledviny.

13. 3. 2013 Radio Impuls Autor: Michaela Suchá - regionální zprávy iRegiony Impuls

Proč je důležitá prevence?

Ledviny jsou párový orgán velikosti jedné sevřené pěsti a jejich funkcí je zbavování odpadních látek, které jsou z těla vylučovány v moči a rovněž udržování optimální hladiny tekutin. Pro lidský organismus jsou nezbytné stejně jako srdce či plíce.

Onemocnění ledvin má vliv na další, především kardiovaskulární nemoci. Chronické onemocnění ledvin nemusí pacienta bolet. Mezi projevy může patřit krev v moči, otoky nohou, únava, vyšší krevní tlak, časté močení (zejména v noci). Čím dříve je nemoc ledvin diagnostikována, tím jednodušší je léčba a tím nižší je riziko výskytu dalších onemocnění.

<http://regiony.impuls.cz/praha/14-brezen-2013-svetovy-den-ledvin.html>



Kdo povede Univerzitu Karlovu? Adepti jsou zatím tři.

českapozice.cz | 2. 4. 2013 | Rubrika: Věda a vzdělávání | Strana: 0 | Autor: Martin Rychlík | Téma: I. lékařská fakulta

Účast v rektorské volbě ČESKÉ POZICI potvrdili Tomáš Zima a Michal Stehlík. Stanislav Štech s případným ohlášením nespěchá. Termínem rektorské volby bude patrně letošní říjen.

<http://www.ceskapozice.cz/domov/veda-vzdelavani/kdo-povede-univerzitu-karlovu-adepti-jsou-zatim-tri>



Poslední den Ježíše z Nazareta Pašijový příběh očima vědy.

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/110430569583-posledni-den-jezise-z-nazareta/21356226161/>



K březnovým a dubnovým životním výročím

prof. MUDr. Zdeňkovi HÁJKOVI, DrSc., přednímu odborníkovi v oblasti perinatologie, rizikového a patologického těhotenství, problematiky předčasného porodu.

doc. MUDr. Milanu TUČKOVI, CSc., přednostovi Ústavu hygieny a epidemiologie I. LF UK a VFN, specialistovi a soudnímu znalci v oboru hygiena a epidemiologie.

prof. MUDr. Ctiboru POVÝŠILOVI, DrSc., emeritnímu přednostovi Ústavu patologie I. LF UK a VFN, vynikajícímu představiteli oboru patologie.

prof. MUDr. Sixtu HYNIE, DrSc., emeritnímu přednostovi Farmakologického ústavu I. LF UK a VFN, specialistovi oboru farmakologie.

doc. RNDr. Dušanu CMARKOVI, Ph.D., odborníkovi na studium vnitrobuněčné distribuce skupiny proteinů genového umlčování s využitím světelné a elektronové mikroskopie zahrnující 3D elektronovou tomografii.

doc. RNDr. Bertě OTTOVÉ, CSc., specialiste na experimentální terapii nádorů.

prof. MUDr. Mojmiru PETRÁŇOVI, CSc., vynálezci mikroskopu s dvojitým řádkováním (Tandem Scanning Microscope), významnému odborníkovi v oboru lékařské fyziky a biofyziky.

prof. MUDr. Zdeňkovi BROUKALOVI, CSc., přednímu specialistovi v oboru stomatologie.

prof. MUDr. Otomaru KITTNAROVI, CSc., přednostovi Fyziologického ústavu I. LF UK, proděkanovi pro zahraniční studenty a sociální problematiku I. LF UK, významnému představiteli oboru fyziologie.

doc. MUDr. Olze DLOUHÉ, CSc., přednostce Foniatrické kliniky I. LF UK a VFN, přední odborníci v oboru foniatrie a audiologie se zaměřením na poruchy hlasu, řeči a sluchu.

prof. MUDr. Jitce ABRAHÁMOVÉ, DrSc., přední představitelce oboru onkologie a zakladatelce Onkologického oddělení Thomayerovy nemocnice.

prof. MUDr. Jiřímu MAZÁNKOVI, DrSc., emeritnímu přednostovi bývalé Stomatologické kliniky I. LF UK a VFN, vynikajícímu chirurgovi v oblasti maxilofaciální chirurgie.

Kongresy 27. PRACOVNÍ DNY - DĚDIČNÉ METABOLICKÉ PORUCHY

- prezident kongresu je doc. MUDr. Tomáš Honzík, Ph.D.

Datum: 15.–17. 5. 2013, Tábor

PACHNEROVY DNY PRACOVNÍHO LÉKAŘSTVÍ

Pořadatelé: Společnost pracovního lékařství ČLS J. E. Purkyně, Krajská hygienická stanice se sídlem v Ostravě, Ústav hygieny a epidemiologie I. LF UK, Klinika pracovního lékařství I. LF UK a VFN

Datum: 22. a 23. 5. 2013, hotel Neptun, Malá Morávka

XX. PRAŽSKÉ CHIRURGICKÉ DNY

Jubilejní chirurgický kongres s mezinárodní účastí

Pořádá: I. chirurgická klinika I. LF UK a VFN, Spolek českých lékařů, Česká asociace sester

Datum: 27.–28. 5. 2013, Praha, hotel Clarion

7. KONGRES IBD - Obtížně léčitelné formy IBD

Pořádá IV. interní klinika I. LF UK a VFN

Datum: 29. 5. 2013, Praha, posluchárna IV. interní kliniky I. LF UK a VFN

WORLD WONCA PRECONFERENCE

Konference mladých praktických/rodinných lékařů, která předchází světové konferenci WONCA 2013 v prostorách I. LF UK

Datum: 24.–25. 6. 2013

Ostatní akce:

6.–31. 5. 2013

– Akademický klub I. LF UK

– **výstava obrazů Domova se zvláštním režimem Tereziín „Barevný ostrov mé duše“**

13. 5. 2013 – 16.00 hodin

– Akademický klub I. LF UK

– křest tří nových skript pro bakaláře – Ergoterapie, **Fyzioterapie a Chirurgie, které vydala I. LF UK v rámci projektu OPPA**

15. 5. 2013 – 16.00 hodin

– Akademický klub I. LF UK

– **Křeslo pro Fausta** – hostem bude architekt Vlado Milunič

23. 5. 2013

– **Studentská vědecká konference**

– prezentace vědeckých prací studentů

29. 5. 2013

– **Den dětí na I. LF UK a VFN**

4. 6. 2013 – 15.00 hodin

– Akademický klub I. LF UK

– **Vyhlášení cen Studentské vědecké konference**

Jednička

Bulletin I. lékařské fakulty UK

Neprodejně, vychází jako dvouměsíčník.

Ročník: 1, číslo: 2/2013

Redakce: Petr Bartůněk, Eva Davidová, Vlasta Helekalová,

Jana Mašková, Jana Tlapáková, Martin Vejražka

Grafické zpracování: Zuzana Kutíková

Fotografie a ilustrace: archivy I. LF UK a autorů příspěvků

Své dotazy či náměty můžete poslat na e-mail:

jednicka@lfl.cuni.cz

KNIŽNÍ NOVINKY



Anestezie a pooperační péče v cévní chirurgii
- Pavel Michálek, Michael Stern, Petr Štádl et al. (Publikace vyšla v nakladatelství Galén, s.r.o.)

Monografie je určena zvláště anesteziologům, kteří poskytují perioperační péči u pacientů cévní chirurgie, a lékařům podílejícím se na péči pooperační. Je také důležitá pro lékaře cévní chirurgie, jimž poskytuje přehled o předanestetické péči, anesteziologických postupech a péči o pacienta po výkonech cévní chirurgie.

Hlavním cílem knihy je shrnout současné poznatky v oboru perioperační a pooperační péče o pacienta cévní chirurgie a poskytnout jednotlivým lékařům i nelékařským pracovníkům maximum informací pro jejich každodenní praxi a vodítko v případě nejasností. Na vzniku publikace se podíleli erudovaní specialisté z více oborů - anesteziologie a intenzivní péče, cévní chirurgie, radiologie, kardiologie, vnitřního lékařství - a z výukových pracovišť, která provádějí velké množství výkonů cévní chirurgie každý rok.



Nejsem si jist ani rokem 2012... aneb Toulky nejen českým zdravotnictvím
- MUDr. Milan Novák (Publikace vyšla v nakladatelství Mladá fronta)

Texty neurologa a publicisty MUDr. Milana Nováka v sobě spojují umění hutné analýzy i bryskní glosy, často okořeněné šízavým, ale trefným sarkasmem. A přestože jsou původně psané pro čtrnáctideník Zdravotnické noviny, nezaobírají se pouze zdravotnickou oblastí. Kniha je vzhledem ke svému konceptu jakýmsi deníkem uplynulého roku, protože však řada témat a myšlenek má nadčasovou platnost, bude jistě zajímavé nahléd-

nout do ní třeba i za deset let. Onen přesah pak podtrhují „historické prostřihy“, tedy ukázky ze starších článků (autor publikuje již 11. rokem), coby ilustrace, jak se určité věci nemění, problémy přetrvávají, stále jsou zkoušeny stejné slepé uličky... Některé z těchto historických textů mají i prognostickou hodnotu a stojí za to je porovnat s dnešním stavem. Dle svých slov autor používá převážně otevřené zdroje informací a promítá do nich vlastní prožitky z pětácti let práce lékaře, někdy i sebekriticky přehodnocené. Nechtě se tedy jeho texty stanou zdrojem poučení, zábavy i zamýšlení jak pro zdravotnické profesionály, tak pro nejširší veřejnost, často tápající v turbulentním prostředí naší polistopadové společnosti i zdravotnictví.

Elektronické informační zdroje (2)

Registrovaní uživatelé a pracovníci I. LF UK mohou využívat dostupné elektronické zdroje (databáze, e-knihy i e-časopisy) dvěma způsoby.

Přímý přístup je z pracoviště a není k němu potřeba žádné heslo. Zájemce si vyhledá konkrétní zdroj a příslušným kliknutím se dostane tam, kam potřebuje.

Druhým způsobem je vzdálený přístup. Ten slouží k využívání e-zdrojů mimo pracoviště (z domova, z koleje, ze zahraničí atd.). Umožňuje tzv. přístup 7/24 – 7 dní v týdnu, 24 hodin denně. Pro jeho využívání je nezbytné uživatelské jméno – osmimístné číslo osoby, které se nalezne pod fotografií průkazu UK – a dále uživatelské heslo, získané ve výdejním centru UK.

Veškeré další informace o vzdáleném přístupu včetně odkazů na výdejní centra naleznete na webových stránkách ÚVI:

<http://lvi.lfl.cuni.cz/vzdaleny-pristup-k-databazim-na-uk>

V případě problémů je třeba kontaktovat ÚVI. Správou agendy je na I. LF UK pověřen PhDr. David Horváth - david.horvath@lfl.cuni.cz.



Hana Skálová,
vedoucí Ústavu vědeckých informací I. LF UK